

Dode Buizerd *Buteo buteo* op sperwernest *Accipiter nisus*

Jos Vroege & Henk Levering

Afgelopen jaar waren in ons onderzoeksgebied in de duinen bij Castricum vier broedgevallen van de Sperwer *Accipiter nisus*: twee succesvol en twee niet-succesvol (Levering 2020). Bij een van die succesvolle broedgevallen werden uitgevlogen jongen gezien, maar werd geen nest ontdekt. Dat gebeurde pas op 5 december, toen het blad van de bomen was. Het zat in een eik op 10 meter hoogte. Onder het nest werden plukresten van een lijster gevonden.

Op 9 januari bleek op dit nest een dode Buizerd *Buteo buteo* te liggen. Die lag met de poten omhoog op de rug (Foto 1) - een positie die je, als de Buizerd op dit nest een 'natuurlijke dood' zou zijn gestorven, niet zou verwachten. Anders dan de dode Buizerd die op 18 november ongeveer een kilometer daarvandaan hangend in een boom werd aangetroffen - en waarvan door Leo Heemskerk (2020) foto's zijn gemaakt³ - bleek de vogel niet te zijn onthoofd (Foto 2). Behalve de dode Buizerd waren op het sperwernest plukresten van een duif te zien.

We stuurden Rob Bijlsma een van de foto's. Hij schreef in reactie daarop: 'Paar jaar geleden vond ik iets dergelijks op een wrak sperwernest in boswachterij Appelscha, de buizerd was echter veel verder heen dan die van jou. Ook toen geen idee hoe of wat. Predatie lijkt me uitgesloten door havik, veel te zwaar. Dan eerder boommarter, die grote prooien nog wel eens wil vastklemmen in een takvork. Wie weet ook op vlonder?' Bij het klimmen naar een ravennest *Corvus corax* in Veenhuizen trof Willem van Manen in een belendende Lariks een dood ravenjong aan. Van de jonge Raaf ontbraken de kop en staartveren. Er zat een behoorlijke bijtwond op de overgang van de staart en de flank. Onder de top van die Lariks zag Willem een Boommarter die met priemende ogen zijn verrichtingen volgde (Pot 2013). Eerder vond Aaldrik Pot in dit bosgebied ook een dode Havik *Accipiter gentilis* die in de vork van een tak van een Lariks hing en waarbij de kop bleek te zijn afgebeten, vermoedelijk door een Boommarter. Daarnaast waren er bijtsporen in een schouder (Pot 2007).

Boommarters *Martes martes* verstoppert, aldus Fred en Henk-Jan Koning (2011), geregeld prooien om deze later te consumeren. Hiervoor gebruiken ze boomholtes of, in de AW-duinen, nestkasten van Bosuilen *Strix aluco*. Bij de prooien van Boommarters die door hen in nestkasten of boomnesten werden aangetroffen, waren

3 De op 18 november 2020 gevonden dode Buizerd kan door mensen van zijn kop zijn ontdaan. De vraag is dan: waarom hebben zij de vogel in een boom gehangen? De kop kan ook zijn afgebeten door een Boommarter: op 6 april 2007 werden op Landgoed Den Treek-Henschoten twee Sperwers gevonden waarvan de koppen waren verdwenen en die vermoedelijk door een Boommarter waren gedood (van den Horn & Schokker 2008).

ook lijsters, duiven en een Buizerd. Bijna alle prooien werden in de herfst en winter gevonden. Dat Boommarters zulke alerte en zware vogels als een Buizerd te pakken weten te krijgen en de boom in weten te slepen, is iets waar ook zij zich over verbazen.

Foto 1. Dode Buizerd op sperwernest, duinen bij Castricum, 9 januari 2021 (Foto: Jos Vroege).
Dead Buzzard on nest of Sparrowhawk, Castricum, 9 January 2021.

Op 17 januari werd door Huub Huneke op een meter of acht van het sperwernest een cameraval opgehangen. De situatie was ongewijzigd: de dode Buizerd lag nog altijd met de poten omhoog op het nest. Ook op 3 februari, toen de camera bij het nest werd weggehaald, bleek dit het geval te zijn. Op het SD-kaartje stonden 2670 foto's. Daarop was geen bewijs te vinden dat het sperwernest in de tussentijd door een Boommarter was bezocht. Wellicht heeft de Boommarter de dode Buizerd naar het nest gesleept om daar, buiten bereik van Vossen *Vulpes vulpes*, rustig te kunnen eten. Dat de Buizerd op het nest is verstopt om die later te consumeren kunnen wij echter niet bevestigen.

Dank

Met dank aan Wouter Bol en Dario Duijves (PWN) voor het gebruik van de camera, aan Huub Huneke voor het ophangen daarvan bij het sperwernest, en aan Rob Bijlsma en Leo Heemskerk voor het meedenken over deze vondst.

Summary

Vroege J. & Levering H. 2021. Dead Buzzard *Buteo buteo* on a Sparrowhawk *Accipiter nisus* nest. De Takkeling 29: 127-129.

On 9 January 2021, a dead Buzzard *Buteo buteo* was found on an old nest of a Sparrowhawk *Accipiter nisus* in the dunes near Castricum. The bird was lying on its back, legs sticking in the air. A trap camera was employed to discover the possible culprit, but to no avail. Between 17 January and 3 February the dead Buzzard was not visited by any predator or scavenger.

Literatuur

Heemskerk L. 2020. [Foto's van onthoofde Buizerd, duinen bij Castricum, 18 november.] <https://vwgmidden-kennemerland.waarneming.nl/waarneming/view/203410960>

Horn B. & van den & Schokker E. 2008. Wat was er aan de hand op de centraal Utrechtse Heuvelrug in 2007? Marterpassen 14: 19-24.

Koning F.J. & Koning H.J. 2011. Reproductie van de boommarter in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Tussen Duin & Dijk 10(4): 16-17.

Levering H. 2020. Verslag 2020 roofvogelinventarisatie. Roofvogelwerkgroep Noord-Kennemerlands Duin, Castricum.

Pot A.H. 2007. Havik bekoopt ontmoeting met marter met de dood. Drentse Vogels 21: 36-37.

Pot A. 2013. Opmars van de Raaf *Corvus corax* in Veenhuizen wreed verstoord. Drentse Vogels 27: 115-117.

Adressen:

JV: Laanacker 15, 1902 AK Castricum, j.vroege@casema.nl

HL: Willem de Zwijgerlaan 57, 1901 CP Castricum, hlevering@casema.nl